

**UCHWAŁA NR XII/97/11
RADY MIEJSKIEJ BIAŁEGOSTOKU**

z dnia 30 maja 2011 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2011-2013”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, , Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; oraz 2010 r. Nr 28, poz. 142 i poz. 146, Nr 106, poz. 675, Nr 40, poz. 230) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 19 pkt 1, art. 110 ust. 10 i art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362; Nr 65, poz. 554, Nr 202, poz. 1551, Nr 157, poz. 1241, Nr 219, poz. 1706, Nr 221, poz. 1738; oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2011-2013”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Włodzimierz Leszek Kusak

„Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2011-2013”

Wprowadzenie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, którą poza organami administracji rządowej organizują organy administracji samorządowej. W tym celu wymienione organy współpracują ze sobą, a także z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, na zasadzie partnerstwa.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej organy administracji samorządowej powołują odpowiednie jednostki organizacyjne. Na terenie Miasta Białegostoku takimi jednostkami są: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka”, Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dwójka”, Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, Pogotowie Opiekuńcze, Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9, Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203, Dzienny Dom Pomocy Społecznej.

Jednym z głównych celów pomocy społecznej jest wsparcie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielnienia i umożliwienia im życia w warunkach opowiadających godności człowieka.

Celem niniejszego programu jest wskazanie działań ograniczających zjawisko marginalizacji społecznej poprzez udostępnienie osobom i rodzinom potrzebującym pomocy wszelkich instrumentów wspierających ich w podejmowaniu wysiłków zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych.

„Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2011-2013” jest nakierowany na wsparcie niżej wymienionych grup i środowisk:

1. Rodzin i osób dotkniętych i zagrożonych niekorzystnymi zjawiskami społecznymi;
2. Dzieci i młodzieży wymagającej pomocy wychowawczej i społecznej;
3. Osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekłe chorych;
4. Osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

I. POMOC OSOBOM I RODZINOM BĘDĄCYM W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

1. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej

- 1) świadczenia pieniężne: zasiłki stałe; zasiłki okresowe; zasiłki celowe; specjalne zasiłki celowe; zasiłki celowe na żywność z Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”; pomoc dla rodzin zastępczych; pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki; świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- 2) świadczenia niepieniężne: praca socjalna; usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub w ośrodkach wsparcia; specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania lub

w ośrodkach wsparcia; schronienie; posiłek, w tym dożywianie dzieci i młodzieży w okresie nauki szkolnej; sprawienie pogrzebu; składki na ubezpieczenie zdrowotne: za osobę bezdomną realizującą program wychodzenia z bezdomności, osobę pobierającą zasiłek stały, dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje wychowawcze lub opiekuńcze lub w DPS, dzieci do czasu rozpoczęcia obowiązku szkolnego (nie przebywające w placówkach), bezrobotnych realizujących kontrakt socjalny; składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji; składki na ubezpieczenie społeczne; pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie; poradnictwo specjalistyczne (w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na dochód); interwencja kryzysowa; mieszkanie chronione; pobyt i usługi w domu pomocy społecznej; opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej; szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Rodziny i osoby dotknięte i zagrożone niekorzystnymi zjawiskami społecznymi;
2. Dzieci i młodzież wymagająca pomocy wychowawczej i społecznej.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, domy pomocy społecznej, organizacje społeczne i organizacje pozarządowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, rodziny zastępcze.

2. Program lekowy

Kontynuacja programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku (planowana liczba osób do objęcia programem w 2011r. – 1000 osób).

Odbiorcy bezpośredni:

Mieszkańcy Miasta Białegostoku ponoszący wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza, którzy są:

- niezdolni do pracy z tytułu wieku (ukończone 60 lat przez kobiety i 65 lat przez mężczyznę),
- przewlekle chorzy w wieku produkcyjnym,
- osobami niepełnosprawnymi znajdującymi się w trudnej sytuacji bytowej.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

II. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE OSÓB I RODZIN

1. Pomoc osobom bezrobotnym

- 1) praca socjalna (bez względu na dochód) świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym poprzez:

- prowadzenie indywidualnego przypadku, w tym w ramach realizowanego kontraktu socjalnego, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jednostki,
- pracę z grupą, w tym prowadzenie grupy wsparcia dla osób, które uczestniczyły w projekcie systemowym „Aktywność kluczem do sukcesu”, prowadzona przez pracowników OIK, mająca na celu poprawę funkcjonowania jednostki w środowisku,
- opracowanie i realizację Programu Aktywności Lokalnej,

- motywowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, niepełnosprawnych, bezdomnych, cudzoziemców) do podnoszenia kwalifikacji lub do przekwalifikowania zawodowego oraz do aktywnego poszukiwania pracy,
 - organizację społeczności lokalnej w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności;
- 2) kontynuacja współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Wojewódzkim Urzędem Pracy, pracodawcami na lokalnym rynku pracy i innymi podmiotami w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia oraz aktywizacji zawodowej osób poszukujących pracy, upowszechniania ofert pracy oraz informowania o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach;
 - 3) kontynuacja programu prac społecznie użytecznych, do których będą kierowane osoby bezrobotne, w szczególności uprzednio uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, programie aktywności lokalnej, projekcie systemowym „Aktywność kluczem do sukcesu”;
 - 4) kontynuacja realizacji projektu systemowego „Aktywność kluczem do sukcesu” oraz podejmowanie działań w celu realizacji innych projektów współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
 - 5) utworzenie i prowadzenie Klubu Integracji Społecznej dla beneficjentów projektów współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, jako wsparcie wychodzenia bezrobotnych z kręgu zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - 6) współdziałanie, na zasadzie partnerstwa, w realizacji programów przeciwdziałania bezrobociu realizowanych przez inne podmioty/organizacje w ramach funduszy strukturalnych.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Osoby bezrobotne;
2. Osoby poszukujące pracy;
3. Osoby nieaktywne zawodowo.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, pracodawcy, organizacje pozarządowe.

2. Pomoc osobom bezdomnym

- 1) zapewnienie miejsc noclegowych, udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku, zapewnienie niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 2) praca socjalna z osobą bezdomną/zagrożoną bezdomnością/rodziną osoby bezdomnej;
- 3) wspieranie i promocja modelowych rozwiązań w zakresie radzenia sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego wynikającym z bezdomności;
- 4) współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami zainteresowanymi zapobieganiem degradacji społecznej członków społeczności lokalnej oraz wspieranie inicjatyw na rzecz pomocy osobom zagrożonym bezdomnością;
- 5) organizowanie w okresie jesienno-zimowym akcji informacyjnej skierowanej do osób bezdomnych o możliwości otrzymania pomocy, w tym w szczególności w zakresie schronienia, posiłku, odzieży na terenie Miasta Białegostoku (ulotki, plakaty informujące o instytucjach udzielających pomocy osobom bezdomnym i uzależnionym) oraz kontynuacja spotkań z osobami bezdomnymi i ubogimi w ramach Międzynarodowego Dnia Ubóstwa we współpracy z Caritas Archidiecezji Białostockiej;
- 6) prowadzenie poradnictwa dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 7) realizacja indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności z uwzględnieniem działań:

- pomoc psychologiczna wspierająca proces readaptacji,
- motywacja do podjęcia terapii w zakresie uzależnień,
- poradnictwo prawne w zakresie możliwości prawnego rozwiązywania powstałych problemów,
- pomoc finansowa w celu wzmocnienia motywacji w okresie realizacji programu wychodzenia z bezdomności,
- udział w grupie wsparcia skupiającej osoby realizujące program wychodzenia z bezdomności,
- ubezpieczenie zdrowotne w przypadku braku ubezpieczenia z innego tytułu,
- pomoc organizacji pozarządowych w usamodzielnianiu się osoby bezdomnej,
- wsparcie osoby bezdomnej w pozyskaniu mieszkania, bądź miejsca zamieszkania;

8) podejmowanie działań wspierających na rzecz osób bezdomnych mających trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Osoby bezdomne;
2. Osoby zagrożone bezdomnością;
3. Osoby bezdomne opuszczające zakłady karne.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, Straż Miejska, Policja, „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Schronisko Stowarzyszenia Penitencjonarnego „Patronat”, pracodawcy, inne organizacje pozarządowe.

3. Tworzenie systemu wsparcia dla osób doświadczających problemu przemocy w rodzinie

- 1) budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w celu realizacji projektów konkursowych współfinansowanych przez Unię Europejską i programów rządowych.

Odbiorcy bezpośredni:

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratura, Policja, sądy, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo – wychowawcze, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe.

4. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu

- 1) prowadzenie punktów informacyjnych dotyczących uzależnienia (udzielanie specjalistycznych porad osobom/rodzinom, w tym: psychologicznych, rodzinnych, prawnych);
- 2) kierowanie wniosków o leczenie osoby uzależnionej do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) wspieranie rodzin osób uzależnionych;
- 4) prowadzenie grup wsparcia oraz grup terapeutycznych dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych z powodu alkoholizmu;

- 5) prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci (działania o charakterze terapeutycznym, edukacyjnym oraz poznawczym w kierunku zmiany, tj. likwidowania skutków urazów spowodowanych: przemocą domową, rozwodem rodziców, wychowywaniem się w rodzinie, w której występuje problem nadużywania alkoholu).

Odbiorcy bezpośredni:

1. Osoby nadużywające alkoholu;
2. Rodziny osób nadużywających alkoholu.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe.

5. Pomoc cudzoziemcom

- 1) pomoc cudzoziemcom ze statusem uchodźcy/ochroną uzupełniającą świadczona w ramach indywidualnego programu integracji, w tym świadczenia pieniężne na utrzymanie, wydatki związane z nauką języka polskiego;
- 2) pomoc cudzoziemcom ze statusem uchodźcy/ochroną uzupełniającą, na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej;
- 3) pomoc cudzoziemcom posiadającym zgodę na pobyt tolerowany w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania, zasiłku celowego;
- 4) pomoc w uzyskaniu miejsca zamieszkania;
- 5) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia;
- 6) pomoc w formie opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne;
- 7) prowadzenie z cudzoziemcami pracy socjalnej;
- 8) poradnictwo specjalistyczne zwłaszcza prawne, psychologiczne i rodzinne, udzielanie informacji oraz wsparcie w kontaktach z innymi instytucjami;
- 9) działania wspierające proces integracji społecznej i międzykulturowej;
- 10) edukacyjne działania wspierające dla cudzoziemców i dzieci cudzoziemców.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Cudzoziemcy posiadający status uchodźcy;
2. Cudzoziemcy posiadający ochronę uzupełniającą;
3. Cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany;
4. Pozostali cudzoziemcy uprawnieni do świadczeń z pomocy społecznej.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miasta, Podlaski Urząd Wojewódzki, Fundacja Edukacji i Twórczości, Caritas Archidiecezji Białostockiej, szkoły, przedszkola, inne organizacje pozarządowe.

6. Działania na rzecz społeczności romskiej

Kontynuacja programu pomocy na rzecz społeczności romskiej obejmującego:

- wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez wyposażenie dzieci i młodzieży romskiej w podręczniki i przybory szkolne,
- wzmocnienie motywacji do uczestnictwa w zajęciach szkolnych i pozaszkolnych,
- wzmocnienie potrzeby edukacji dzieci,
- zacieśnienie kontaktów rodziców ze szkołą, w szczególności z pedagogiem i nauczycielami oraz z pracownikami socjalnymi.

Odbiorcy bezpośredni:

Społeczność Romów.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Centralna Rada Romów w Polsce, Pismo Romów – Cyganów RROM P/O DROM, szkoły, przedszkola, szkoła językowa „Empik”, media lokalne.

III. WSPARCIE OSÓB DŁUGOTRWALE LUB CIĘŻKO CHORYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH, OSÓB STARSZYCH I SAMOTNYCH.

1. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi

1) prowadzenie i zapewnienie miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- realizowanie specjalistycznych form pomocy przez ŚDS: usługi opiekuńcze, treningi umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych i interpersonalnych, arteterapia, terapia farmakologiczna, zajęcia usprawniająco-rehabilitacyjne, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, szkolenia tematyczne dla podopiecznych oraz ich opiekunów, treningi umiejętności spędzania wolnego czasu, współpraca z rodziną oraz instytucjami wspierającymi uczestnika ŚDS oraz organizacjami pozarządowymi,
- organizacja imprez integracyjnych dla młodzieży niepełnosprawnej,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych (w ramach programów rządowych) na wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi;

2) dostosowanie Środowiskowego Domu Samopomocy do wymaganych od 2015r. standardów;

3) podejmowanie działań w celu uruchomienia dodatkowego ośrodka wsparcia, który objąłby opieką osoby z zaburzeniami psychicznymi i stworzyłby warunki do przyjęcia osób poruszających się na wózkach lub przy balkonikach;

4) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania lub w ośrodkach wsparcia;

5) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku ul. Baranowicka 203;

6) zapewnienie całodobowej opieki osobom przewlekle psychicznie chorym w Domu Pomocy Społecznej, ul. Baranowicka 203 Filia w Bobrowej.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Osoby z zaburzeniami psychicznymi;
2. Osoby z upośledzeniem umysłowym.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Środowiskowy Dom Samopomocy, domy pomocy społecznej, organizacje pozarządowe.

2. Pomoc osobom potrzebującym wsparcia ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność

1) zapewnienie usług opiekuńczych, wykonywanych w ramach zlecenia zadań z pomocy społecznej, osobom wymagającym opieki pielęgnacyjnej i pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych;

2) pomoc osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność (w tym niepełnosprawnym intelektualnie i przewlekle psychicznie chorym) wymagają zapewnienia całodobowej opieki w domach pomocy społecznej;

3) organizacja imprez integracyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;

4) prowadzenie i wspieranie grup wsparcia oraz inicjowanie powstawania nowych grup w środowisku lokalnym;

- 5) aktywizacja zawodowa we współpracy z zakładami pracy chronionej w celu poszukiwania nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
- 6) prowadzenie indywidualnego przypadku, polegającego na pomocy jednostce w sprawach dotyczących potrzeb bytowych, dostępu do różnorodnych świadczeń i usług, które jej przysługują, a także potrzeb wewnętrznych wynikających z cech osobowości;
- 7) wspieranie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych w celu poprawy sytuacji osobistej oraz jakości życia;
- 8) działania profilaktyczne polegające na zapobieganiu niepełnosprawności i pogarszaniu się kondycji fizycznej, psychicznej osób niepełnosprawnych, doradztwo w zakresie rehabilitacji zawodowej, społecznej i medycznej.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Osoby niepełnosprawne;
2. Osoby długotrwale lub ciężko chore;
3. Osoby w wieku poprodukcyjnym.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, domy pomocy społecznej, „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej, sądy, szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe.

3. Pomoc osobom starszym i samotnym

1) Działanie Klubu Seniora:

- praca socjalna z grupą seniorów,
- zachęcanie seniorów do włączania się w organizację imprez okolicznościowych oraz innego rodzaju imprezach mających na celu zaspokojenie potrzeb samorealizacji, szacunku, uznania itp. oraz do tworzenia grup samopomocy,
- prowadzenie działań w zakresie wymiany międzypokoleniowej,
- podejmowanie działań wspomagających seniorów w dostępie do poradnictwa, w tym psychologicznego i prawnego,
- podejmowanie działań na rzecz integracji seniorów ze społecznością lokalną,
- pobudzanie do wszechstronnego rozwoju, wzmacnianie akceptacji siebie i otoczenia,
- edukacja osób starszych w zakresie obsługi elektronicznych środków komunikacji,
- organizacja Miejskiego Dnia Seniora;

- 2) propagowanie możliwości zapewnienia usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnego domu pomocy osobom wymagającym pomocy innych osób, np. z powodu podeszłego wieku;
- 3) podejmowanie działań na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób starszych (uczestnictwo w spotkaniach i wyjazdach integracyjnych, wykładach, zajęciach praktycznych rozwijających zdolności manualne osób starszych).

Odbiorcy bezpośredni:

Osoby starsze i samotne.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, Dzienny Dom Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe.

IV. POMOC RODZINOM Z PROBLEMAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI

1. Tworzenie systemu wsparcia dziecka i rodziny w ich naturalnym środowisku

- 1) budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;

- 2) wspieranie i dofinansowanie organizacji świetlic socjoterapeutycznych, klubów młodzieżowych w celu zapobiegania marginalizacji dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin ubogich, niepełnych, wielodzietnych i dysfunkcyjnych;
- 3) wspieranie i finansowanie tworzenia większej ilości świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych;
- 4) organizowanie systemu specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego, prawnego, pedagogicznego dla rodzin w sytuacji kryzysowej.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Rodziny zastępcze;
2. Dzieci i młodzież wymagająca pomocy wychowawczej i społecznej, pochodząca z rodzin ubogich, niepełnych, wielodzietnych i dysfunkcyjnych;
3. Rodziny biologiczne dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych;
4. Rodziny wykazujące problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, rodziny zastępcze, zawodowe rodziny zastępcze, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, przedszkola, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, sądy, kuratorzy, organizacje pozarządowe, szkoły i kościoły.

2. Praca z rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub rodzinach zastępczych

- 1) praca z rodziną biologiczną dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej na rzecz jego jak najszybszego powrotu do środowiska rodzinnego;
- 2) wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez:
 - pracę socjalną z rodziną,
 - pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych;
- 3) pomoc materialna, finansowa osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem;
- 4) doskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy i realizowanych formach świadczeń np. strony internetowe, punkt informacji działający przy MOPR, plakaty, ulotki, notatki prasowe;
- 5) prowadzenie warsztatów wspierająco – wzmacniających umiejętności w opiece nad dziećmi, w szczególności w zakresie umiejętności wychowawczych oraz edukacyjno – profilaktycznych;
- 6) reorganizacja systemu placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Białegostoku.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Rodziny zastępcze;
2. Dzieci i młodzież wymagająca pomocy wychowawczej i społecznej;
3. Rodziny biologiczne dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych;
4. Rodziny wykazujące problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, rodziny zastępcze, zawodowe rodziny zastępcze, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, kuratorzy, sądy, organizacje pozarządowe, szkoły i kościoły.

3. Wspieranie rozwoju różnych form rodzicielstwa zastępczego

- 1) inicjowanie i wspieranie programów i kampanii społecznych mających na celu zwiększenie liczby niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych oraz zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych;
- 2) podejmowanie działań integrujących środowisko rodzin zastępczych w Białymstoku poprzez:
 - wspieranie imprez plenerowych, zajęć rekreacyjno – sportowych,
 - wspieranie działań nakierowanych na organizację wypoczynku letniego lub zimowego dzieciom z rodzin zastępczych,
 - inicjowanie, promocja i wspieranie ruchów samopomocowych;
- 3) podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat opieki zastępczej poprzez:
 - opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych,
 - artykuły prasowe,
 - audycje radiowe;
- 4) pozyskanie nowych rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem;
- 5) prowadzenie grup terapeutycznych dla rodzin zastępczych;
- 6) pozyskanie „mieszkania rotacyjnego” dla zawodowej rodziny zastępczej na czas pełnienia tej funkcji;
- 7) szkolenie zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych;
- 8) szkolenie pracowników socjalnych na temat rodzinnej opieki zastępczej celem uzyskania wsparcia w poszukiwaniu nowych rodzin zastępczych i organizowania pracy socjalnej z rodziną biologiczną;
- 9) utworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 10) objęcie indywidualnym wsparciem rodzin zastępczych ze szczególnymi problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- 11) wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób prowadzących rodzinną opiekę zastępczą.
 - Odbiorcy bezpośredni:
 1. Rodziny zastępcze;
 2. Dzieci i młodzież wymagająca pomocy wychowawczej i społecznej;
 3. Rodziny biologiczne dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych;
 4. Rodziny wykazujące problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, rodziny zastępcze, zawodowe rodziny zastępcze, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, kuratorzy, sądy, organizacje pozarządowe, szkoły i kościoły.

4. Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się

- 1) wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom, objęcie ich pomocą pedagogiczną, psychologiczną, prawną, socjalną, doradztwem zawodowym;
- 2) pozyskanie bazy lokalowej celem tworzenia mieszkań chronionych i mieszkań usamodzielnienia dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, pozbawionych możliwości powrotu do miejsca zamieszkania;

- 3) nadzór nad realizacją programów usamodzielnień, ich korekta i dostosowanie do aktualnych potrzeb;
- 4) pomoc pieniężna (na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej, na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, w tym: na kontynuację nauki, na usamodzielnienie);
- 5) praca specjalistów z osobami przewidzianymi do usamodzielnienia pod kątem wyrobienia odpowiednich umiejętności i samodzielności;
- 6) wdrażanie programów psychoedukacyjnych skierowanych do osób usamodzielnianych.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Rodziny zastępcze;
2. Dzieci i młodzież wymagająca pomocy wychowawczej i społecznej;
3. Rodziny biologiczne dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych;
4. Rodziny wykazujące problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, rodziny zastępcze, zawodowe rodziny zastępcze, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, kuratorzy, sądy, organizacje pozarządowe, szkoły i kościoły.

5. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży

- 1) diagnoza środowiska rodzinnego (rodzin korzystających z pomocy społecznej) pod kątem występowania czynników ryzyka nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży;
- 2) poszerzenie oferty skierowanej do dzieci i młodzieży w celu zagospodarowania czasu wolnego w tym: kontynuacja programu „Wychowawca podwórkowy”;
- 3) współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 4) organizowanie grupy wsparcia dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami wychowawczymi i uzależnieniami swoich dzieci;
- 5) wspieranie organizacji wypoczynku letniego, zimowego dzieciom i młodzieży.

Odbiorcy bezpośredni:

1. Rodziny zastępcze;
2. Dzieci i młodzież wymagająca pomocy wychowawczej i społecznej;
3. Rodziny biologiczne dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych;
4. Rodziny wykazujące problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Realizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego, rodziny zastępcze, zawodowe rodziny zastępcze, ośrodek adopcyjno-opiekuńczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, Policja, kuratorzy, sądy, organizacje pozarządowe, szkoły i kościoły.